

ההנהגות הנאצלות של מאורי האומה משקפים את האופי הכללי של האומה!

אברהם שאמר 'ואנכי עפר ואפר', וכגון משה ואהרן שאמרו 'ונחנו מה', לא כנבוכדנצר שאמר 'אדמה לעליון', וסנחריב שאמר 'מי בכל אלהי הארצות', וחירם שאמר 'אני מושב אלהים ישבתי'.

ויש להבין איך מסבירים את אהבת ה' אל כל כלל ישראל, בדוגמאות ממידותיהם הטובות ומענוונותם של יחידים - יחידי סגולה, וכן להפך באומות העולם, מביאים ראיה מיחידים? מסביר **מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל** שגדולי האומה מוכיחים על האופי הכללי של האומה!

כשרואים את ההנהגות הנאצלות של מאורי האומה - הרי זה מדגם מייצג על הסגנון והמעלות הנכבדות שמאפיינים את האומה כולה, וכך גם לאידך גיסא.

ת"ש דאמר ר' יוחנן בן זכאי מה תשובה השיבתו בת קול לאותו רשע בשעה שאמר 'אעלה על במתי עב אדמה לעליון'? יצתה בת קול ואמרה לו: רשע בן רשע, בן בנו של נמרוד הרשע שהמריד את כל העולם כולו עלי במלכותו, כמה שנותיו של אדם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה וכו'. [צג:]

הנה רש"י הביא דבריו של נבוכדנצר הרשע להסבר על הפסוק [דברים ז' ז'] 'לא מרבכם מכל העמים חשק ה' בכם ויבחר בכם כי אתם המעט מכל העמים'.

וכתב ילי שאין אתם מגדילים עצמכם כשאני משפיע לכם טובה, לפיכך חשקתי בכם, 'כי אתם המעט' - הממעטין עצמכם, כגון

'זמן' - זו בריאה מיוחדת שה' ברא

הם הם עצם החיים - ומהו ימי שנותינו, אם לא זמן? היינו, שכשם שהחיים מתבטאים בחיוניותו של החי, כך הריהם מתבטאים בחיוניותו של ה"זמן"!
ולכן חז"ל הפליגו בשבחם של יחידים, ש"שנותיהם תמימים" - כי הזמן הוא עצם החיים!

הנה קיימת מטבע לשון של "זמן מבוזבז" "זמן מנוצל" "חבל על הזמן", לכאורה, אין הלשון מדוייקת, שכן מה שחבל הוא לא על הזמן, אלא על האדם המבוזבז עצמו, מה שמנוצל הוא לא הזמן, אלא האדם, ומה שמבוזבז, הוא האדם, לא הזמן.

מדוע השתרשה מטבע לשון בלתי מדוייקת זאת? משום שגם אם ישנם כאלו שאינם עומדים על המשמעות האמיתית, אבל הביטוי מבטא את כל האמת - שכן אמנם את הזמן עצמו, אם אין מנצלים, אזי מבוזבזים אותו... נכון איפוא, כי חבל על הזמן...

שהרי כאמור, החדיר הקב"ה את הזמן בתוך הבריאה למקריה ולמעשיה, הן לטוב הן למוטב!

כמה שנותיו של אדם שבעים שנה, ואם בגבורות שמונים שנה, שנאמר 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה', מן הארץ עד לרקיע מהלך חמש מאות שנה, ועוביו של רקיע מהלך ה' מאות שנה, ובין (כל) רקיע לרקיע מהלך ה' מאות שנה, וכן בין כל רקיע ורקיע וכו'. [צה.]

הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א מסביר את שינוי - זו בריאה מיוחדת שגזרה חכמתו יתברך לברוא, כך שלא יתכן שום מקרה כל שהוא, ללא "תפיסת" זמן.

לפי התפיסה השטחית, אין תפיסת הזמן, אלא דבר שבהכרח, כלומר - "לצערנו" כורח המציאות הוא, שהכל תופס זמן, טוב יותר היה לפי זה, אילו לא היה הזמן "עובר".

אבל המעמיק, יבין אל נכון, כי אם 'זמן' היא בריאה שברא השם, על כרחנו יש לו לזמן חלק בעצם העשייה והפועל, שותף הוא בכל, לטוב ולמוטב.

כשאומרים, "ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה ורהבם עמל ואון" [תהלים צ ו] הכוונה היא ש"ימי שנותינו",

צריכים להיות עירניים וזריזים כדי לנצל שעת רצון

אמנם מאידך גיסא **הגאון רבי יחזקאל סרנא זצוק"ל** מרחיב להסביר שגם ברגע העצום - בליל הגאולה של יציאת מצרים, עדיין לא הושלמה הגאולה - היו אחריו שלבים ודרגות רבות של יציאה מהשיעבוד.

כדברי הרמב"ן המפורסמים, ששלמות הגאולה היא רק ביום שובם אל מקומם ואל מעלת אבותם ישובו.

הנושא הוא שגאולה אמיתית היא הגאולה הרוחנית! בנין רוחני איכותי לא בונים ביום אחד - יש יסודות עמודים וקומות - כל התעלות ברוחניות היא עוד שלב בתהליך הבניה הרוחנית!

גם בקריעת ים סוף - כשכבר אין זכר לשעבוד הגופני, וזכו שאפילו שפחה ראתה מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי - עדיין אינם נקראים 'גאולים' לחלוטין.

הגאולה השלמה היא רק כשזכו להגיע למעלת אבותם - 'להיות מרכבה לשכינה' - בהשראת השכינה בארץ ישראל!

פסח מצרים מקחו מבעשור וטעון הזאה באגודת אזור ועל המשקוף ועל שתי המזוזות ונאכל בחפזון בלילה אחד. [צא.]

הגאון רבי חיים זיטשיק זצוק"ל מסביר שהציווי לאכול את פסח מצרים - בליל הישועה הגדולה של יציאת מצרים - באה ללמדנו שעת רצון צריך לתפוס בזריזות בזמן הנכון!

כמובא במדרש - ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא לה', אבא חנין משום רבי אליעזר אומר, זה חיפזון שכינה וכו', דהיינו שהלא בהיותנו בגלות, גם השכינה בגלות, וכשהיא נראית היא מתגלה רק לשעה כמו אור הברק שמבריק לרגע ועובר!

צריכים להיות עירניים וזריזים כדי לנצל את השעה הרצויה, כיוון שהיא מופיעה בחיפזון ואינה שוהה הרבה, תמיד היא עוברת וחולפת כבזק - ולכן רק הזריזים ובעלי ההרגש מנצלים את השעה ואת הרגע.

לעתיד לבוא, כבוד ה' יתגלה בכל הדרו ובכל עוזו ויתקיים לעד, לא יהיה צורך בחפזון, אלא בקביעות ובמלוא הקומה והזיוו. אבל עד אותו הזמן צריכים להטות אוזן קשבת לקול השכינה הדופק באותו הרגע, ולכוון את השעה שהשכינה עוברת בחפזון ותוך הצצה מן החרכים ולהיאחז באורה ולא להרפות ממנה.

לתגובות הערות והארות וכן לקבלת הגיליון במייל

ניתן לפנות לכתובת: peninim88@gmail.com

הפנינים מלוקטים ונערכים בשינויי עריכה וקיצור נדרשים